

Otázka: Finanční řízení a zdroje financování podniku

Předmět: Finance podniku, Účetnictví

Přidal(a): astet2

Podstata finančního řízení podniku

- podstatou finančního řízení je získávání finančních zdrojů a jejich efektivní využití
- finanční řízení je spojeno s otázkami: kolik co bude stát, kde a jak získáme peněžní prostředky, vyplatí se nám konkrétní investice, kdy a v jakém množství se nám vložené prostředky vrátí

Cíle finančního řízení podniku

- **1) rentabilita (ziskovost)** – dosažení optimálního dlouhodobého zisku
- **2) likvidita majetku** – schopnost majetku přeměňovat se na peníze, majetek dělíme na vysoce likvidní (peníze v pokladně a na účtech), méně likvidní (výrobky, materiál, software), nelikvidní (stavby)
- **3) solventnost firmy** – platební schopnost (hrazení závazků včas), abychom v platební schopnosti byli, musíme mít dostatek likvidního majetku, přestože firma vykazuje zisk, může zkrachovat, protože není schopna splácet své závazky

Obsah finančního řízení (plánování, rozhodování, kontrola)

Finanční plánování

- rozhodovací proces zajišťující volbu cílů a stanovení úkolů a prostředků potřebných k jejich dosažení
- při finančním plánování promítáme možnosti financování a zhodnocování kapitálu do budoucnosti a posuzujeme, jak se projeví důsledky finančního a investičního rozhodování v hospodaření podniku
- výsledkem je finanční plán, řeší v zásadě otázky „jak utratit peníze“ (soustava rozpočtů – náklady, výnosy a zisky; rozpočet příjmů a výdajů; plánované výkazy – plánovaná rozvaha, výsledovka, plánované cash flow)
- finanční plánování pomáhá podniku vyhnout se chybám v budoucnosti

A) krátkodobé finanční plánování

- je vymezeno obdobím do 1 roku
- zabývá se běžným provozem firmy
- **1) rozhodování o výši pracovního kapitálu** (oběžná aktiva snižená o krátkodobé závazky)
  - pracovní kapitál je určitá rezerva, které zůstanou firmě k dispozici po úhradě krátkodobých závazků
  - má zpravidla podobu zásob nebo finančních prostředků
  - většinou platí, že čím vyšší je pracovní kapitál, tím nižší riziko platební neschopnosti, ale i nižší výnos
- **2) řízení zásob**
  - jedná se o usměrňování velikosti zásob, o řízení rozpracovanosti a o minimalizaci zásob vyrobeného zboží
  - doba obratu zásob – udává, za kolik dní se peníze vložené do podnikání přemění opět v peníze
  - počet obrátek – udává, kolikrát nám obrat za rok nastane ($\emptyset$ zásoba / celk. tržby)

* 360)

- **3) řízení pohledávek**

- snaha, aby doba splatnosti pohledávek byla co nejkratší (pohledávky za odběratele/tržby * 360)

- **4) řízení závazků**

- za kolik dnů $\emptyset$ zaplatíme našim dodavatelům (závazky za dod./ tržby * 360)
- konkrétní údaje jsme schopni zjistit z knihy přijatých a vystavených faktur
- doba obratu peněz = doba obratu zásob + doba splatnosti pohledávek - doba splatnosti závazků
- z doby obratu peněz jsme schopni stanovit celkovou potřebu provozních prostředků

B) dlouhodobé finanční plánování

- je vymezeno obdobím obvykle 2 - 5 let
- obsahuje:
  - plán tržeb na základě prognózy a plánu prodeje
  - plánovou výsledovku
  - plán peněžních toků
  - plánovou rozvahu
  - rozpočet investičních výdajů (rozpočet dlouhodobého externího financování)

Finanční rozhodování

- proces spočívající ve výběru optimální varianty získání peněžních prostředků, podnikového kapitálu a jejich užití z hlediska základních cílů podnikání a s přihlédnutím k omezujícím podmínkám
- finanční rozhodování probíhá na všech úrovních řízení podniku

a) strategické finanční rozhodování

- je věcí více intuice než analýzy, má dominantní vliv na změnu výše a struktury kapitálu (vyžadují obvykle velké sumy peněz), očekává se zvýšení zisku a to je spojené s velkým rizikem, chybné strategické rozhodnutí má dalekosáhlé negativní důsledky pro podnik, vliv rozhodnutí je dlouhodobý.

b) taktické finanční rozhodování

- pracuje s relativně malými částkami, případné chybné rozhodnutí podnik dramaticky neohrozí, dopady krátkodobých rozhodnutí lze poměrně přesně propočítat

Finanční kontrola

- znamená umět se podívat na realitu firmy nezaujatě a realisticky.
- je založen na hodnocení ekonomické efektivity podniku.
- k úkolům finanční kontroly patří plánování, řízení a kontrola dění v podniku

Faktory ovlivňující finanční řízení

1) faktor výnosu

- upřednostňujeme vyšší výnos a nižší riziko

2) faktor rizika

- zvažujeme velikost očekávaných zdrojů s ohledem na bezpečnost jejich získání
- snažíme se riziko snižovat vytvořením portfolia (investici rozložíme do více projektů)
- spočívá v důsledku inflace, ve změnách cenových relací, ve změnách úroků a v možnosti, že investovaná částka nebude vrácena včas nebo v plné výši

- dělíme: vnitřní rizika (nekvalitní rozhodnutí managementu) a vnější rizika (inflace, nezaměstnanost, přírodní katastrofa)
- (nejnižší riziko: nemovitosti, drahé kovy, starožitnosti; státní dluhopisy, státní pokladniční poukázky; podnikové dluhopisy, podílové listy; směnky; akcie; nejvyšší riziko: termínované burzovní kontrakty)

3) faktor času

- upřednostňujeme dřívější výnos před pozdějším
- úzce souvisí s budoucí hodnotou peněz (částka, kterou budeme mít za určitou dobu, jestliže své peníze určitým způsobem investujeme) a výši budoucí hodnoty peněz má vliv inflace, úroková míra, riziko či nejistota

Nástroje finančního řízení (normy, kalkulace, rozpočty)

Technicko - hospodářské normy

- stanovuje spotřebu základních výrobních činitelů
- u OM - norma spotřeby materiálu = maximální spotřeba materiálu na 1 výrobek včetně % odpadu a technologických ztrát, normy zásob (optimální množství zásob)
- u DM - normy odpisových sazeb, normy obsluhy, normy početního stavu

Kalkulace

- stanovené náklady (cena) na jednotku produkce (kalkulační jednice)
- kalkulace úplných nákladů a kalkulace neúplných nákladů

Rozpočty

- stanovení budoucích nákladů, výnosů, příjmů a výdajů pro celý objem produkce

Finanční zdroje (vlastní x cizí)

- vlastní zdroje (VK) jsou ve firmě trvale k dispozici, nikomu se nemusí splácet, cizí kapitál je závazek společnosti, který musí být po určité době splacen
- $VK = ZK + \text{ostatní vlastní zdroje}$
- celkový kapitál = $VK + CK$

Vlastní kapitál

- patří majiteli podniku a postupně se zvětšuje výdělečnou činností
- je ukazatelem finanční jistoty, není stálou veličinou, mění se podle hospodaření, je nositelem podnikatelského rizika
- do VK patří: základní kapitál, peněžité i nepeněžité vklady společníků, výsledek hospodaření, tvorba dobrovolných fondů na financování nepředvídatelných událostí v budoucnosti, nerozdělený zisk z minulých let

Cizí kapitál

- je závazek podniku, který musí být v určité době splacen
- krátkodobý cizí kapitál, např.: bankovní úvěry, dodavatelské úvěry, nevyplacené mzdy, zálohy od odběratelů, dlužné daně, obchodní úvěry, factoring (odkup krátkodobých pohledávek)

- dlouhodobý cizí kapitál, např.: dlouhodobé bankovní úvěry, dlouhodobé závazky, emitované podnikové dluhopisy, leasingové dluhy a jiné dlouhodobé závazky, forfaiting, franchising (odkup dlouhodobých pohledávek)

Cash flow (peněžní tok)

- cash flow podává základní informace o tom, kolik firma vyprodukovala peněz a jak je využila
- jedná se o solventnost firmy z dlouhodobého hlediska
- cash flow zobrazuje přírůstky a úbytky peněžních prostředků za určité období

Význam cash flow

- 1) jsme schopni zjistit, zda má firma dostatečné fin. prostředky na dlouhodobý rozvoj (investice...)
- 2) podává informace o tom, zda je firma schopna splácet dlouhodobé úvěry
- 3) sestavení cash flow může odhalit příčiny, proč se firma dostala do platební neschopnosti

Výpočet cash flow

- A) z provozní činnosti = +zisk před zdaněním + odpisy + snížení pohledávek - přírůstek pohledávek - snížení závazků + zvýšení závazků - přírůstek zásob + úbytek zásob
- B) z investiční činnosti = + příjmy z prodeje DM
- c) z finanční činnosti = + přírůstek z financování (úvěr, emise a prodej CP) - úbytek závazků z financování (splácení úvěrů)
- vše, co firmě peníze přináší cash flow zvyšuje, vše, co znamená výdaj, cash flow

snižuje

Finanční analýza - účel, podklady, ukazatelé

- jde o rozbor finanční situace v podniku, kdy pomocí poměrových ukazatelů zjišťujeme slabé a silné stránky podniku
- podklady: účetní výkazy (rozhava, výsledovka, cash flow)
- uživatelé finanční analýzy: akcionáři, manažeři, investoři, banky, obchodní partneři, FÚ, zaměstnanci
- poměrové ukazatele:
  - a) v čase - výnosy
  - b) porovnávání různých subjektů v mezioborových i oborových záležitostech;
  - c) porovnání plánů se skutečností

4 základní skupiny poměrových ukazatelů finanční analýzy:

- 1) ukazatele likvidity
- 2) ukazatele rentability
- 3) ukazatele aktivity
- 4) ukazatele zadluženosti

1) ukazatele likvidity

- likvidita = schopnost mít dostatek peněz ke splácení závazků
- likvidita majetku - schopnost majetku se přeměňovat na peníze, porovnávají to, čím můžeme platit s tím, co je nutné zaplatit

a) běžná likvidita = (zásoba + pohledávky + KFM)/krátkodobé závazky

- postačující hodnota je 150 %, lépe 200 %

b) pohotová likvidita = (pohledávky + KFM)/krátkodobé závazky

- zda jsme schopni splácet závazky, za předpokladu, že všichni odběratelé zaplatí, postačující hodnota 100 %

c) okamžitá likvidita = KFM/krátkodobé závazky

- schopnost firmy splácet okamžitě krátkodobé závazky, postačuje alespoň 20 %

2) ukazatele rentability

- rentabilita = schopnost podniku dosahovat zisku pomocí vloženého kapitálu, vyjadřuje míru zisku z podnikání
- poměří zisk z podnikání k nejrůznějším základnám (celkový kapitál, vlastní kapitál, celkové náklady)
- z hlediska FA je třeba rozlišit: zisk před zdaněním a čistý zisk (čistý zisk zajímá akcionáře)

a) rentabilita celkového kapitálu = zisk/celkový kapitál (suma aktiv)

- hodnotí efektivnost vloženého kapitálu bez ohledu na to, odkud tento kapitál pochází
- uvádí, kolik procent zisku přinese každá koruna vloženého kapitálu, dobrý výsledek 10 %

b) rentabilita vlastního kapitálu = zisk/vlastní kapitál

- ukazatel vyjadřuje zhodnocení vlastního kapitálu (důležité pro vlastníky)

- je žádoucí, aby výsledek byl větší než úroková sazba v bance, v průmyslu je dobrý výsledek 35-40%

c) rentabilita nákladů = zisk/celkové náklady

- kolik korun zisku firma dosáhne z každé koruny vložených nákladů

3) ukazatele aktivity

- měří, jak efektivně firma hospodaří se svým majetkem
- má-li aktiv více než je účelné, vznikají zbytečné náklady snižující zisk
- má-li aktiv nedostatek, musí se vzdát případných potenciálně výhodných podnikatelských příležitostí a přichází o výnosy

a) ukazatel obratu celkových aktiv = celkové roční výnosy/celková aktiva

- cílem je dobu obratu aktiv zrychlovat, udává počet obrátek

b) ukazatel doby obratu zásob = $\bar{O}$ zásoba/denní spotřeba

- porovnáváme průměrnou zásobu s denní spotřebou
- vyjadřuje počet dnů, po něž jsou zásoby vázány v podniku

c) ukazatel doby obratu pohledávek = obchodní pohledávky/ denní tržby

- ukazatel vyjadřuje dobu od okamžiku prodeje po dobu zaplacení od odběratelů

4) ukazatele finanční nezávislosti (zadluženosti)

- výhody využívání CK: bývá levnější než VK (z VK musíme vyplácet podíly na zisku)

- nevýhody využívání CK: může vést ke spirálovité zadluženosti
- snažíme se najít optimální poměr mezi CK financování a VK financování

a) celková zadluženost = CK/celkový kapitál (suma aktiv)

- věřitelé chtějí co nejnižší hodnotu ukazatele (větší jistota uspokojení pohledávek)
- vlastníci chtějí co nejvyšší hodnotu

b) úrokové krytí = zisk před zdaněním/úroky

- porovnávání zisku před zdaněním k celkovým úrokům
- hodnota má mít vyšší hodnotu alespoň 4
- hodnota 1 se blíží krizi

c) úvěrová zadluženost = úvěry/VK

d) doba splácení dluhů = cizí zdroje KFM/cash flow

- doba uvádí, jak dlouho by podnik splácel své dluhy